

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . . . 25 K Félévre . . . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Fátyolt a multra!

Az ország férfiasan és nemesen gondolkozó kormányzója a nemzet által reáruházott hatalomnál fogva fátyolt borít a multra. Nehéz, sűrű, sötét fátyolt, mely a gonoszság jegyében született, borzalmakkal, rettenetes szenvedésekkel telített esztendő emlékét elborítja és befűdi... Uj élet hajnalán vagyunk. A magyar égen uj hajnalcsillag kezd derengeni, mely uj reményeket, uj vágyakat, uj álmokat fog valóra váltani: a magyar önállóság, a magyar függetlenség ezer esztendő alatt megalapozott jövőjét. Uj életét az elnyomott, nem ismert, vadnak, barbárnak hirdetett magyarságnak, melyben jellembeli fényes tulajdonságai, szellemi fölény és kiválóságai, a magyar becsület és a magyar lángész egyformán utat találnak az elismerésre és érvényesülésre. S a vén Európa, az uj Amerika, a sötét Ázsia, Afrika, Ausztrália, s mind valamennyi országa az óriási nagy világnak csodálattal és bámulattal fogja szemlélni a mostoha sorsa által véka alá rejtett magyar kincsét a Teremtőnek. Azt a magyar becsületet, melyről hitványaságot mesélt neki eddig a Scotus Viátorok megtévesztett, félrevezetett pennája, azt a magyar szellemi kincset, melynek ragyogását és csillogását aljas szándékkal tompították és homályosították eddig a bécsi kamarillák söpredék bérencei... Ez az uj élet megérdemli, hogy nehéz, sűrű, sötét fátyolt borítsunk a multra. Megérdemli, hogy a nemzet apraja-nagyja, egész összessége kezét fogjon és együttmunkálkodjék a megteremtésében. Megérdemli, hogy feledni akarjuk, amit egymás ellen vétettünk, feledni tanuljunk, amit rövidlátásukban, félrevezettségükben a haza ellen vétettek sokak. Ez a jövő megköveteli, hogy érzésben, gondolatban, vágyban, törekvésben egy legyen minden magyar ember, hogy a Kárpátoktól az Adriáig csak egyetlenegy szívdobogás, egyetlenegy lélekremegés legyen széles e hazában: a hatalmas, az irigyelt és boldog Nagy-Magyarország!

Ez a jövő, ez az uj élet a bocsánat és kiengesztelődés jegyében kell, hogy meginduljon. Meg kell szünnie a széthúzásnak, el kell némulnia a bosszu gondolatának és mindenek helyébe a mindenegyet átható szeretetnek és megértésnek kell jönnie.

Megfogyatkoztunk, kevesen vagyunk, drága és szükséges most minden csepp magyar vér. Ha majd eljön az ideje, ha majd itt lesz az óra, amikor a legelső magyar ember megadja a jelet, nyújtunk békejebbot megtévedett, félrevezetett véreinknek, magyar testvéreinknek

és borítsuk be fátyollal a lelkünkön ütött nehéz sebet. Emelkedjünk a lelki nemességnek arra a magaslatára, mely minden bajában, minden bánatában, oly erőssé, oly naggyá tette a magyar embert mindenkor.

A haza ellenségeinek, a külföldön acsarkodó, piszkolódo hitványoknak, az

idehaza bujkáló, sötétben ólálkodó, zavart, fejtelenséget támasztani akaró vakondoknak pedig mutassuk meg erős öklünket, mely ezerestendeig védte, oltalmazta a hazát és annak minden polgárát. Azután legyen csend, béke és munka az uj életre éledt keresztyén Magyarországon!

A nemzetgyűlés kiadta Friedrich Istvánt

Elfogadták a mentelmi-bizottság javaslatát

— A nemzetgyűlés mai ülése —

Budapest, aug. 12. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök.

Bernoldák Nándor sajnálatát fejezi ki, hogy tegnapi beszédében a főügyész vezetésével azzal vádolta, hogy nem akadályozta meg Lékai-Leitner és más bűnösök kiszabadulását a forradalom kitérősekor.

Elnök bejelenti, hogy ha ezt tegnap is kifejelette volna, az elnöki rendreutasítás is elmaradt volna.

Kovács József kifogást emel az ellen, hogy Friedrichet a nemzetgyűlés kiadja. Zaklatást lát fenntörögni. Ellenzí Friedrich kiadatását.

Bernoldák megcáfolja Kovács József azon kijelentését, hogy ő Friedrichet bűnösséggel vádolta volna.

Erekly Károly kifogásolja azt, hogy a sürgősségi alapon, vagy záros határidőn belül kelljen kiadni képviselőket.

Rakovszky István elnök rámutat arra, hogy a házszabályok szerint egyes esetekben előfordul a sürgősség és a záros határidőn belül való kiadás.

Ruppert Rezső azt látja, hogy Friedrich ellen személyes hajsza folyik. Például hozza

fel, hogy a hadbírótság elűt Friedrich mint vádlott lett kihallgatva.

Tomcsányi Vilmos igazságügyminiszter válaszában kijelenti, hogy a polgári bíróság részéről semmiféle zaklatás nem indult ki.

Gál Gaszton szintén a kiadás ellen foglalt állást.

Dinnich Vidor azt mondja, hogy ő nem jogász szempontból szól a vitához, de szerinte Friedrich mentelmi jogát nem kellene fel-függeszteni.

Fangler Béla hasonló véleményt nyilvánít Utána

Mikóvényi Jenő előadó és Somogyi István a kisebbségi indítvány betérjesztője szólal fel s mindegyik a maga indítványát ajánlja elfogadásra.

Elnök ezután szavazásra bocsátja a kérdést, s a Ház 48 szavazattal 22 ellenében elfogadja a mentelmi bizottság javaslatát mely szerint Friedrich István mentelmi jogát felfüggeszti, de ha felmerülne a letartóztatás szükségessége, újból ki kell kérni őt a nemzetgyűlésről. Ezután az elnök szünetet rendelt el. Szünet után napirendi javaslat következik, majd áttérnek a bírák és ügyészek jttetésének rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásához. Azután az elnök berekeszi az ülést.

X		X		X		X		X		X
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

zatát betartják. Ellenkező esetben gazdasági nyomás, vagy tengeri, és nemzetközi akció következnek. Ami az orosz-angol békét illeti, alapjúl a londoni konferencia javaslata szolgál. Kamenev és Kraszin az angol alsóházban az egész beszédet végig hallgatták.

Hága, aug. 12. (N. St. t. j.) Londonból jelentik, hogy Loyd George beszéde után megállapítható, hogy az egész közvélemény a kormány háta mögött áll és támogatja.

A kenyérbizottság tanácskozásai

Budapest, aug. 12. (Nemz. St. tel. jel.) A 9 es kenyérbizottság, melyet a Ház küldött ki és amely a természetrendelelet kérdésével foglalkozik rövid megszakítással tegnap reggel 9 órá-tól este 7 óráig tanácskozott, s ma reggel 9 órakor újból megkezdte tanácskozásait.

Az értekezleten a miniszterek közül megjelent Rubinek Gyula, báró Korányi, nagyatádi Szabó, sokoropátkai Szabó István, a bizottság tagjai, három miniszteriumi szakreferens, az Áruforgalmi Rt. nevében Ipolyi-Keller, a Hadiiermény részéről Russó vezérigazgató, Lanseiner malomigazgató, Frey Kálmán, valamint Kürthy Lajos báró volt közéletmezési miniszter. Amint a tanácskozásokból megállapítható, a megállapodások körüli még nagy nehézségek vannak.

Lloyd George XXXX a fegyverszüneti feltételeket benyújtotta az alsóháznak. Az angol kormány mindent megtett, hogy a háboru elkerülhető legyen, de politikájához szükséges a Ház hozzájárulása is. — Lengyelország maga kezdte meg a támadást az oroszok ellen. Az antánt ügyelni fog arra, hogy Lengyelország nemzeti alapja meg ne rendüljön, s ez biztosítva legyen. Lengyelországba semmiféle csapatot nem fognak küldeni, mert elegendő az ott levő lengyel haderő vezetés, átszervezés és megfelelő irányítás mellett.

Ez természetesen abban az esetben következik be, ha a minszki tanácskozás határo-

A Tisza-gyilkosság tárgyalása

-- Titokzatos levél Friedrich szabadkőműves barátkozásáról --

Budapest, aug. 12. (N. St. t. j.) A Tisza-gyilkosság mai tárgyalásán Lengyel Zoltán védő bejelentést tett, miszerint értesítést kapott arról, hogy Heltai Viktor apját, anyját tegnap minden ok nélkül elhurcolták a rendőrségre és onnan ma sem engedték el. Nem az első eset, hogy egyes érdekeltek terror útján akarnak befolyásolni. Ezt meg kell akadályozni, fel kell hívni az igazságügyminiszter, a kormány figyelmét is a visszaélésekre. Török védő bejelentést tett, hogy a tegnapi vallomásra vonatkozólag kéri a letartóztatásban levő Imrédy Sándor volt államrendőrségi fogalmazó és Hönig Oszkár kihallgatását. A bíróság ennek helyi adás a tanukat aug. 30-ra idézi be. A Friedrich által benevezett tanukat augusztus 29-én hallgatják ki.

Ezután Mondada tárgyalás vezető átad Géczy jegyzőnek egy levelet, amelyben arról adnak felvilágosítást, hogy hol tartózkodott Friedrich István október 30 és 31-én és később.

Ezt a levelet Sargoth Antal írta. Eszerint Friedrich november 2-án este fél 9 órakor megjelent a Pál utcai Eötvös szabadkőműves nagypáholyban, ahol a szabadkőművesek Főnagya főmester vezetése alatt „dolgoztak” s ahová tulajdonképpen Jászi Oszkárt és Szende Pált várták. Friedrich azt mondta, hogy Jásziék fontos miniszteri tanácskozáson vesznek részt s őt küldötték maguk helyett. Majd a polgári társadalom és polgári pártok megszervezéséről beszélt. A szabadkőművesekhez azért fordul, mert azok par excellence a polgári társadalmat foglalják magukban. Ócsárolta a klerikalizmust és a militarizmust. Majd elmondta, hogy a forradalmat ok 3-4 nappal később tervezték. Végül kijelentette a levélíró, hogy Friedrich október 30-án Budapesten volt.

A hadbíró elrendeli Főnagya Béla mérnök és, az Eötvös páholy akkori főmesterének és Bakonyi Kálmán kuriai bíró, helyettes nagymesternek tanuként való kihallgatását, valamint az Eötvös páholy munkájáról szóló könyvnek a megszerzését.

Lengyel Zoltán betérjeszti Szontágh nyugalmazott főispán levelét, mely szerint Nagykanizsára már délután 3 órakor megérkezett Tisza meggyilkolásának híre október 31-én. Valószínűnek tartja, hogy a gyilkosok a terv szerint délelőtt akarták már meggyilkolni Tiszát s így is adták már le azt a táviró-hivatalban.

A bíróság elrendeli Szontághnak tanuként való beidézését, valamint Ludgraber János nagykanizsai lakost is beidézte.

Utána Simontsits Elemért hallgatják ki. Közvetlen tudomása nincs az esetről. Bartha hadügyminiszter mondott el neki egyet-mást. Bartha a hadügyminisztériumban látta Csernyákot és társaságát s más piszkos alakokat. Harmadnapon megszólította őket, mit keresnek ott? Azok azt válaszolták, hogy nem ő hozzá, hanem az államtitkárhoz mennek. Be ment Friedrich szobájába, ahol kérdezősködött a gyanús alakok felől. Friedrich válaszában kijelentette, hogy nagyon rosszul bánt velük, majd ő elintézi őket.

— Hogyan intézed el őket? — kérdezte Bartha.

Friedrich a kezével intett:

— Pénzzel.

— Mifele pénzzel?

Friedrich iróasztalára mutatott, ahol Bartha igen nagy, legalább egy fél millió korona összegű pénzt látott.

Friedrich azt mondta, hogy be kell tömni a szájukat és ellehet hallgattatni őket.

Majd Károlyi Mihály gróffal való ismeretségét és vele való beszélgetését mondotta el a tanu.

Október 31-én, vagy november elején felment Károlyi minisztereinkhöz, aki a következőket mondotta:

— Mint ember ugyancsak piszkos eszköznek tartom a gyilkosságot és úgy szeretném, ha politikai véleményemmel lássam meggyőzőve ellenfeleimet, nem úgy mint Tisza Istvánt.

— Sohasem csináltam titkot abból, hogy férfisan és bátran viselkedtem, amelyről legutóbb is tanúságot tett. Épen ezért özvegyének

kondoleáltam, koszorút küldtem, sőt úgy gondolkodtam, hogy a parlamentben emléket állítsak neki. De meg kell gondolnom, mert forradalmi kormány vagyunk, vigyáznunk kell, hogy a nép hangulatával ellentétbe ne jöjjünk... E percben belépett Jászi a szobába s közölte, hogy a közhangulat a köztársaság felé fordul. Majd azt kérdezték tőle, hogy mennyi idő szükséges a parlament összehívásához.

— Huszonnégy óra! felelte ő.

Török Sándor védő kéri Bartha Albert kihallgatását.

Utána Gärtner Mór Marcell vegyész mérnököt hallgatják ki. Csendőrök kísérik be. Elmondja, hogy október 31-én délelőtt a 3-ik számú tartalék-kórházból a katonai ügyészséghez akart menni. Utközben fegyveres katonákkal találkozott, akik a distinkciójától megfosztották. Ezek azt kiabálták, hogy megölik Tiszát és Lukásichot. Miután neki a Mária-utcában megígérték, hogy lefoglalt takaréka betétkönyvét visszaadják, hazafelé indult. Közben eszébe jutott, hogy megölik Tiszát. Mivel tudta a lakását, elhatározta, hogy kimegy hozzá.

Ezután elbeszéli, hogy a villa foyerjében egy nő megkérdezte tőle, mit akar, amire azt mondta, hogy Tiszával szeretne beszélni. Rövidesen meg is jelent az ajtóban Tisza és így szólott:

— Tessék parancsolni!

Felkérte, hogy négyszemközt szeretne vele beszélni, amit egy idős uriaszony megakart tiltani, de Tisza behívta a szobájába, ahol figyelmeztette Tiszát, hogy biztosítsa magát.

Elnök kérdésére kijelenti, hogy egyedül ment oda.

Mondada kérdéseire, hogy ismeri-e a vádlottakat, Hütnerre mutatva kijelenti Gärtner, hogy ismerte, de nem tudta, hogy hívják.

Sztanykovszky kijelenti, hogy ő ismeri Gertner. Dobóra nem emlékszik Gärtner.

Hütner megjegyzi, hogy először a Lovasszéle vívóteremben látta Gertnerit. A tárgyalás még tart.

Zsidó kongresszus Kassán

Az *Österreichische Korrespondenz* prágai forrásból közli, hogy az elmúlt héten a mizrachisták országos kongresszust tartottak Kassán, melyen megjelent dr. Schönfeld londoni főrabbi is. A gyűlésen dr. Steiner pozsonyi és dr. Beer kassai főrabbi elnökölt. Schönfeld rabbi a zsidók palesztinai álmáról beszélt s bejelentette, hogy az új palesztinai kormányzó, aki szintén zsidó, felhívást intézett a világ összes zsidóihoz, hogy vándoroljanak ki Palesztinába. A kormányzó reméli, hogy 25 év alatt körülbelül 5 millió lakosa lesz Palesztinának, hol sajátos zsidó-kulturát és népparlamentet fognak megvalósítani. Amerika lépéseket tett a békekonferenciánál Palesztina érdekében. Az új államnak jelenleg 70 ezer zsidó lakosa van, akik rendezett viszonyok között élnek és saját zsidó csendőrségük van. A felvidéki magyar zsidók nagy többséggel fogadták Schönfeld dr. beszédét, — a fokozott mérvű kivándorlásról azonban mélységesen hallgattak. Ugy látszik, hogy a „magyar” zsidók hívek hazájukhoz és nem szándékoznak kivándorolni, mert jól érzik magukat — a cseh uralma alatt.

Felhívás

a proletárdiktatura által okozott károk bejelentése tárgyában

A m. kir. kormány elrendelte a proletárdiktatura által okozott károk összeírását. (Nem tévesztendő össze a románok által okozott károkkal, amelyek már összeírtak.)

Az idevonatkozó kormányrendelet alapján felhívom azokat a nagyobb ipartelepeket, hitelintézeteket, kereskedelmi vállalatokat, amelyeknek működését (gazdasági életét) a tanácsköztársasági rendszer erősebben befolyásolta, hogy címüket (cégüket) a Ker. és Iparkamara titkárságánál folyó hó 13, 14 és 16 napján d. e. a hivatalos órák alatt okvetlenül bejelenteni szíveskedjenek. A kártszenvedett vállalatok az Orsz. Közp. Statisztikai Hivataltól fognak kérdőívet kapni, amelynek rovatait maguk tartoznak kitölteni.

Felhívom továbbá a 100 holdat meghaladó gazdaságok vezetőit (tulajdonosait, bérlelt stb.) hogy amennyiben a kezelésük alatt álló gazdaság a proletárdiktatura következtében kárt szenvedett, címüket a városházán, földszint 5. sz. alatt levő hivatalos helyiségben folyó hó 13 és 14-ik délután 3—6 és 15-én vasárnap d. e. 9—12 óra között bejelenteni szíveskedjenek. A kártszenvedett gazdaságok kitöltés végett szintén külön kérdőívet fognak kapni.

A fenti kategóriába nem tartozó kereskedők iparosok, a 100 holdat meg nem haladó gazdaságok és magánháztartások a proletárdiktatura következtében szenvedett károkat az utóbb említett hivatalos helyiségben folyó hó 14-én szombaton d. u. 3-tól kezdve jelenthetik be. Az erre vonatkozó részletes utasítás a lapok ssamában fog megjelenni.

Debrecen, 1920 aug. 12.

A városi tanács megbízásából

Csobán Endre,
főlevéltárnok.

A békekonferencián zsidók domináltak

Dr. Dillon világszerte ismert angol tudós, publicista szenzációs könyvet adott ki a békekonferenciáról. A londoni „Morning Post” folytatásokban ismerteti a könyvet. Legutóbbi közleményében olvashatjuk a következő szövegrészt:

„Azok közül, — írja Dillon dr. — akiknek érdekeit előmozdították a békekonferencián, a zsidók voltak a legbefolyásosabb képviselők. Voltak ott zsidók Palesztinából, Lengyelországból, Oroszországból, Ukrainából, Romániából, Görögországból, Angliából, Hollandiából és Belgiumból; de a legnagyobb és legompisabb kontingenst az Egyesült-Államok küldték. Csodálatosnak hangzik, de tény, hogy a konferencia tagjainak nagyrésze van azon a véleményen, hogy az angol-szász népek legbefolyásosabb tagjai zsidók.

Erre a véleményre kellett jutniuk, ha megfigyelik, hogy az egyes részletekben mindig a zsidó érdekeknek megfelelő döntés történt, úgy hogy már közmondássá vált: „Ezentúl a világot zsidók befolyása alatt álló angol-szászok kormányozzák majd.”

A bojkott és kertiterményeink értékesítése

A f. évben igen nagy területeken természetek konyhakerti terményeket különösen azon célból, hogy azokat a külföldre ki lehessen vinni. A közbejött bojkott azonban ezen terveket legalább részben megghusította, aminek következtében a városi piacokon, így nálunk Debrecenben is soha nem tapasztalt bőség uralkodik, ami egyúttal az árak nagymérvű esését vonta maga után. A gyümölcspiacon ezen túlbőség nem volt tapasztalható, különösen azért nem, mert a f. évi igen bő gyümölcs termést konzerválták, amely körülmény megakadályozta az árak lényegesebb esését. A bojkottnak azonban előnye is volt és ez az, hogy a konzervgyárak megfeszített erővel olyan tömegű gyümölcskonzerveket állítottak elő, amikre még csak rövid idővel ezelőtt gondolni sem lehetett. Most, hogy a gyümölcskonzerválásban az őszig megszakítás következett be, a zöltségfélék konzerválására fektültek. Máris haljuk, hogy egyik-másik gyár száz, sőt ezer hold számra köii le a terményeket, amelyeket a helyszínen fognak feldolgozni. Jól tenné azonban a természet közönség is, ha igyekezne mentül nagyobb mennyiségeket konzerválni olyan egyszerű eljárásokkal, melyeket bárki könnyen elsajátíthat és amelyikhez nagyobb tőke nem szükséges. Reméljük, hogy a folyó évben már egyetlen szem ugorka sem kerül nálunk piacra, hanem ebből mi láthatjuk el a külföldet, valamint a többi terményekből is roppant nagy kivitelre számíthatunk.

Minden öntudatos magyar keresztyén ujságot olvas!

HIREK

Bosszu!

kiáltja Lord Rothschild, a zsidók világparlamentjének elnöke, aki a londoni emléksarnokba gyűlése hívta össze a világzsidó ágát Palesztina fölött tanácskoztak, s a végén csúnyán hajbakaptak. Egy részük öt évet, más részük 25-öt akart a kivándorlás lebonyolítására, de voltak olyanok is, akik 50 évet szerettek volna megállapítani. Már már tetlegességre került a sor, amikor a lángeszű Rothschild egy szavával véget vetett a viharos vitának.

— Hát a bosszu?! — kiáltotta feljűk, s az ajvájukkal zsidók egyszeriben lecsendesedtek. Csodálkozva néztek egymásra, aztán önfelédten öszebölekeztek. Hogy egy pillanatra is megtudtak feledkezni a keresztyénekről, a kétezer esztendő, hagyományos zsidóbosszuról! Hogy egy pillanatra is eltudták felejtetni, hogy nekik csak egy, egyetlenegy céljuk lehet: bosszút állni Jeruzsálem pusztulásáért és hazatárságukért! Bosszút állni: halomra öldösni, leigázni, kirabolni, kifosztani a keresztyénséget, s új, hatalmas, gazdag Palesztinát alapítani. Ehez még körülbelül 25 év kell, — mondotta Lord Rothschild, és kész volt a mezejálapodás, meg volt az egyetértés és szent lett a béke... Okulj, magyar!

— Elmaradt tanácsülés. A városi tanács csütörtöki ülése elmaradt, mert a polgármester Budapestre utazott a hajdusováti birtok és az altruista bank, valamint a gúti vasút ügyében. Hogy mért járják a lemondását csak haláridőre visszavont polgármester Budapestre, amikor különben is szabadságon van, igazán nem tudjuk megérteni.

— Hitelesítés. A szerdán tartott városi közgyűlés jegyzőkönyvét csütörtök délelőtti hitelesítették Hubert Ottó kormánybiztos-főispán elnökelete alatt.

— Ujra szabályozták a munkásbiztosítás bérhatárát. A kormány a betegség elleni kötelező és önkéntes biztosítás bérhatárát évi 24,000 korona fizetésben, vagy 80 korona napibérből állapította meg. A rendelet szeptember 1-én lép életbe.

— Szikratáviró az Olajfák hegyén. Londoni közlések szerint az angol kormány elhatározta, hogy Palesztinában, az Olajfák hegyén szikratáviró állomást szereltet föl. A szikratáviró egyelőre csupán a hatóságok rendelkezésére fog állani, de később kibővílik és a közönség is használhatja. Az állomás a párisi és londoni vonalat fogja igénybe venni... Igy gunyolja ki Lloyd George a keresztyén világ kegyeletét!

— Zár alá vették a szabolcsi burgonyát. A közlelémezési miniszter zár alá vette a nyírsegi burgonyatermést, annak átvételére és forgalombahozatalára az O. B. K. I. (Országos Burgonya Közvetítő Iroda) kapott megbízást. Az iroda a termelőnek fizet métermázsánként 1921 január 31-ig való leszállítás esetén a burgonya 92 koronás árán felül 2, február 28-ig 4, március 31-ig 6, április 31-ig 8, május 31-ig 10, június 30-ig 12 koronát. Az iroda métermázsánként 6 korona jutaleket kap. (Haboru előtt a jutalékért 2 mm. burgonyát lehetett venni!)

— Uj zsidó sajtóvállalat Kolozsvárott. A kolozsvári „Uj Kelet” című zsidó politikai napilap közli, hogy Kadima néven dr. Fischer József elnökelete alatt 2 millió alaptőkével új kiadóvállalat alakult meg Kolozsvárott. Az alapszabályok szerint a vállalat rendeltetése a zsidó nemzeti megújulás céljait szolgáló sajtótermékek előállítására és terjesztésére. Különösen pedig az Uj Kelet napilap kiadása. Örömmel adja tudni a lap azt is, hogy a Budapestten dédelgetett Kaczér Illés zsidó újságíró a Kadima részvénytársaság kötelekébe lépett.

— Erdélyben meghiusult a mozgósítás. A román kormány hetekkel ezelőtt elrendelte az erdélyiek általános mozgósítását. A parancsra azonban nem sokat hederítettek, ellenben a toborzás közben néhány román hatósági közeget agyonvertek és fegyvereiket nyomtalanul elhúnták. Ez arra indította a románokat, hogy a toborzást az erdélyi területen megszüntessék.

— Szabad gyümölcsből szeszt főzni. Gyümölcsből az utóbbi években vagy egyáltalában nem, vagy csak igen szűk korlátok közt lehetett szeszt főzni. A kormány a hivatalos lap egyik legutóbbi számában közzétett rendeletével a gyümölcsből való szesztermelés korlátozásáról szóló összes rendeleteket hatályon kívül helyezte. A rendelet már életbe lépett.

— Fizetésjavítást kérnek a loápolók. A hortobágyi loápolók fizetésemelésért folyamodtak, mert nem tudnak megélni havi 500 koronából. Igen szerényen csak 200 korona fizetésjavítást kérnek és arra hivatkoznak, hogy a halastó munkásai már 300 korona javítást kaptak.

— Zár alá kerül a makói hagyma termés. A kormány, csanádmege és a makói érdekeit termelők kiküldöttei a minap értekezletet tartottak az idei hagymatermés értékesítése ügyében. A kormány terve az, hogy zár alá veszi az egész hagyma termést és biztosítja a termelőket, hogy a készleteiket teljes mennyiségben átveszi. Az értékesítésnek ilyen módja azért szükséges, mert a külföldi szállítás ma olyan horribilis lökét igényel, melyet egyes kereskedők képtelenek előteremteni. Az eddigi megállapodások szerint az állam a kis termelőktől mázsánként 300 koronáért fogja átvenni a hagymát. A fohagyma hivatalosan megállapítandó ára valószínűleg 5—600 korona lesz mázsánként.

— Árpa és zab vetőmagot egyesületünk utján, akik köicsön kaptak sziveskedjenek a kötelezettségszerű mennyiséget legfeljebb folyó hó 18-áig beszállítani. Debreceni Gazdasági Egyesület.

— Kolera a szomszédban. Prágából jelentik, hogy a kormány pozsonyi hivatalos lapja, a „Köztársaság” azt a vészhirot közli, hogy Ruszka-Krajnában nagyobb mérvű kolera megbetegedések fordultak elő. Amellett még tifusz és vörheny is pusztult az országrészben... Talán ideje volna már rendbehozni a debreceni járványkórházat is. Jobb félni, mint megijedni.

— Pályázati hirdetés. A debreceni nyilvános m. polgári fiúiskolában (Csapó-u. 58), a jövő 1920—21. tanévben 5 teljes és 5 féltandjementes hely töltendő be. Mind a 10 hely Debrecen szab. kir. város tanácsa által fog betölteni a h. z. z. címzett, de az iskola igazgatójához beterjesztett kérvények alapján. Minden kérvényhez születési, az utolsó iskolai, illetőségi és szegénységi (vagyontalansági) bizonyítvány csatolandó. Ugy a teljes, mint a féltandjementes helyekre csak szegénysorsu, jó magaviseletű és előmeneteli, debreceni illetőségi tanulók pályázhatnak. A pályázat határideje augusztus hó vége. Székely Simon, igazgató.

— Ha a jegyző mulat, nincs záróra. A mikepércsi csendelethez tartozik az alábbi eset is, melyről a következő levél tanuskodik:

„E hó 1-én hajnali 3 és 4 óra közt vezetett keresztül az utam Mikepércs községen. Mint menekült, kénytelen voltam gyalogni, mert — nagyon jellemző ez! — nem vett fel egyetlen mikepércsi székert sem, mely Debrecen felé igyekezett. Már szürkült, mikor a község közepetáján, az országot melletti vendéglőből cigányzene és mulatozás duhaj lármája hangzott ki. Ekkor kicsapódott a kocsma ajtaja és mámoros ember tamolygott ki az utra, ahol megállította az egyik szekeret, melyen hatan is ültek. Az engem utbaigazító, mikepércsi bakter mondta, hogy a szekeren Kenderes bíró felesége fia és leánya ülnek két-három debreceni urral. A mámoros ember megállította a kocsit és csukló hangon beszédbe elegedett a kocsin ülőkkel, majd visszatamolygott a vendéglőbe a mulató cimborákhoz. A bakter mondta, hogy a tamolygó Tőkés Vince községi főjegyző volt. A zene még azután is szólt!

Mikepércsen csakugyan felfordult állapotok lehetnek. Az egész országban betartják a 12 órai zárórát, csak Mikepércsen nem?”

Igy a levél, melynek tartalma teljesen fedi a valóságot. Gyönyörű állapotok lehetnek csakugyan Mikepércsen, ahol a község első embere, maga a főjegyző így jár elő a jópéldával! Vagy az országosan kötelező záróra nem kötelező Mikepércsen, ha a főjegyző mulat? — Orosz Sándor főszolgabíró figyelmébe ajánljuk ezt az épüleles esetet is, no meg a csendőrkürelti parancsnokságnak is.

KIS HIREK

A lengyel-magyar barátság ápolására újabbán Miskolcon is egyesület alakítottak azok, akik atérzik, hogy a két nemzet egymásra van utalva ugy a társadalmi, mint politikai és gazdasági terén.

Nagykörösiön Neu Jakob és fia névre hangat az a zsidó, másutt másnak hívják, de mindenütt van, aki szedi össze a föld terményét. Körösiön negyven vagon gabonát vásárolt össze a cég s így esik, hogy egy kilót se szolgáltatott be a termelők közszükségleti célokra.

Keresztyén orosz hadifoglyok laptak meg egy kecskeméti vendéglőt s a felbujtó orgazda is hadifogoly, de az már mi lenne más, mint zsidó?

Német egyetemet akarnak Nagyszébenben felállítani a szászok, Temesváron pedig gazdasági főiskolát.

Kertvárost alapítottak a diósgyőri vasgyári munkások és bányászok, szövetkezeti alapon. A szövetkezetnek 1700 tagja van és egyelőre 60 hold földet vettek művelés alá. — Mindenütt meg kellene honosítani ezt az áldásos intézményt.

Behurcoltak az indiai marhavészt Belgiumba, az odaszállított zebuk.

Sokkal sztyosabb vagyonadót hoztak be az olonok Erdélyben, mint „Nagy-Románia” többi részén. Már elrendelték az erdélyi nagyvagyonyok lefogalását.

A bolsevizmus ellen foglalt állást a mult héten a genti szociális kongresszus. Egyetlenegy szavazat kivételvel egyhangulag hozta meg azt a határozatot, mely kimondja, hogy a leghatározottabban visszatartja a bolsevizmust és a tanácsdiaturát.

— Felépítik Salamon templomát? Londonból jelentik, hogy Herbert Samuel, Palesztina kormányzója felhívást bocsájtott közzé a világ összes zsidóságához, amelyben azt kéri, hogy adakozzék a jeruzsálemi Salamon-templom újraépítésére. Felhívásában elmondja, hogy Jézus Krisztus szavai, melyek szerint „Jeruzsálemben kö kövön nem marad” már megcáfolta egyszer Juliánus Apostata, a hitehagyott római császár, mikor felépítette Salamon király elpusztult márvány templomát, de a zsidóknak most újból meg kell cáfolniok Jézus szavait és tanúságot kell tenniök hazájuk iránti ragaszkodásukról. Nem lehet tovább tűrni, hogy amikor a világkereskedelem minden gazdasága a zsidók kezében van, Palesztinában gazdátlanul meredezzen ég felé bölcs Salamon király csodálatosan szép zsinagógájának egyik falmaradványa... Hiszük, hogy a zsidóság nem is tűri tovább és ha felépíti templomát, mielőbb oda is jár imádkozni.

— Betörő vörös katona. Mint multkori számunkban megírtuk, Szántó Mór Piac-utcai kereskedő üzletébe betörést követelt el egy Muszkait Miklós nevű foglalkozás nélküli egyén. Muszkait elfogták, kihallgatása alkalmával elmondta, hogy vörös katona volt, csak nemrégén jött haza a román fogságból. Munkát nem kapott. Mikor lakasa refoi érdeklődtek, elvezette a detektiveket az állomáshoz közlelen fekvő egyik kukorica földre, hol egy kőbogyó tövében aludt napokon át. Elmondta még, hogy napok óta hulladék gyümölcsön élt, mást nem evett. Az ellopott ruhákat mind megtalálták nála, kivéve 1 nadrágot. Azt a nadrágot, melynek értéke körülbelül ezer korona, eladta egy ismeretlen egyénnek 100 koronáért; a pénzen vásárolt vasuti jegyet Budapestre, hova dolgozni akart menni. A rendőrség folytatja a nyomozást.

— Legrosszabb nyakkendőit ujjaalakítják „Kolosné nyakkendő-terében” Rákóczi-u. 23.

— Vámörítés. Az „István” gőzmalom felhívja ugy az öröltető gazdaközönség, mint az ellátatlanok figyelmét arra, hogy buzát és rozst a fennálló rendeletek alapján vámörítésre elvállal. Az örölményt az öröltető a legkiválóbb minőségben azonnal megkaphatja, ugy hogy arra várakoznia nem kell.

— Varga János és Tarsa bronzműves, villany- és gázszerelő, vízvezeték, csatornázási iparosok. Battyány-u. 26. sz.

— Rendőri hírek: *Fehérnemű lopások.* Móricz Jánosné Papp Róza, debreceni születésű Haivan u. 42 sz. alatti házmesterné a Vilmos császár-körút 10 sz. alatti villában lakó Vojtek Ilona kórára 4500 korona értékű fehérneműt lopott. Tetten érték, s a rendőrség le tartóztatta és megindította Móriczné ellen az eljárást. — *Hevesi Gyuláné* Hatvan-utcai lakos padlásáról ismeretlen tettesek 23190 korona értékű fehérneműt loptak el. — *Tolnai Dánielné* debreceni lakos padlását fényes nappal ismeretlen tettesek feltörték és onnan 6150 korona értékű fehérneműt elloptak. A rendőrség mindkét esetben körözi az ismeretlen tolvajokat. — *Zsebmetszés.* Mike János Mester-utcai lakos panaszt tett a rendőrségen, hogy ismeretlen egyén a villamosban kirántotta 20.000 korona értékű arany óráját és arany óraláncát. A rendőrség nyomozza a zsebtolvajt. — *Betörés.* dr Brunner Lajos orvos, Piac-utcai lakását ismeretlen egyének feltörték és onnan 6 szőnyeget és arany, ezüstneműt emeltek. A rendőrség megindította a nyomozást.

SPORT

A pestvidéki válogatott csapat Debrecenben. Vasárnap a pestvidéki válogatott mérkőzik a debreceni válogatott csapattal. A pestvidéki válogatottban Kecskemét, Monor, Rátospalota legjobbjai foglalnak helyet. Reméljük, hogy a debreceni válogató bizottság nem ismétli meg azokat a baklövéseket, amiket az UTE elleni válogatott csapat összeállításánál követett el.

Értesítés. Értesitem az összes egyesületek elnökeit, hogy a MASz nehéz atletikai szakosztályának rendeletei hozzám megérkeztek, azok átvétele végett nálam mielőbb (saját egyesületek érdekében is) megjelenni sziveskedjenek. — Paulovich, kerületi előadó.

A válogatott csapat összeállítása. Tegnap állította össze a válogató bizottság azt a csapatot, amely a Pestvidéki válogatott ellen képviseli Debrecen színeit. A válogatás nem a legjobban sikerült, a felállítás a következő: Ceisler DMTK, Fried II. KASE, Fejér DTE, Simon DTE, Poroszlay DEAC, Polanicky DVSC, Ujfalvi DEAC, Német DVSC, Mora DMTK, Szotyory DMTK, Barta DTE. Tartalékok: Petrucz, Baik, Nagy Bálint, Mertin.

Birkózás. F. hó 9-én tartotta a DTE birkózó szakosztálya ez évi első gyűlését; a szakosztály több fontos, ügy letárgyalása után vezetőségét választotta meg. Elnök Bacsó Pál. Előadó Paulovich Pál. Előadóhelyettes Bódogh László. Kapitány Kerekes László, helyettese Szőke Sándor. Választmányi tagok: Kerekes László, Szőke Sándor és Paulovich Béla. A szakosztály tréningje hétfőn, szerdán a Tornacsarnokban, pénteken a nagyterdei Sporttereden d. u. 5—8 óráig tartatik meg. Bódogh előadóhelyettes.

Törvénykezés

§ Gyermekegyilkos anya. *Montloch* Stefánia galíciai születésű 21 éves hajdon, tavaly decemberben már áldott állapotban volt, amikor szolgálatba állott. Március végén disznóölés volt a háznál, s a leány megerőltetvén magát, idő előtt megszülte gyermekét. Éjjelre azután az újszülött gyermeket egy pokróccal letakarta, minek következtében a gyermek megfulladt. Másnap reggel a szekrénybe rejtette el a hullát, s a szülés minden nyomát elüntette. Mikor aztán asszonya, (semmit sem tudván a szülésről) a klinikára küldte lebetegedni, nem ment el, hanem elakart utazni, a gyermeket pedig elakarta ázni. Azonban rejtavesztett. Ma ítélték vádbeszéde után 1 évi börtönrre s 3 évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítéletből 4 hónapot kitöltöttek veit a bíróság. Ugy az ügyész, mint a vádlott megnyugodtak az ítéletben, s így az nyomban jogerőssé vált.

§ Aki leakarta a papokról a reverendát huzni. Március elején, mikor a Nemzeti Hadsereg bevonult Debrecenbe s a Nagytemplom előtt ünnepélyes istentiszteletet tartottak, *Lindenberger* János dr prépost beszéde közben *D. Nagy* Sándor rendőr, aki ott szolgálatot teljesített, olyan kijelentéseket tett, hogy le kell huzni a papokról a reverendát, bár az akasztó-

fán lógnának, a harctéren is az utolsó helyen mentek a papok. A körülötte álló közönség feljelentette a rendőrt, akit ma vont felelősségre izgatás miatt a *Szuhányi* Andor elnöksége alatt álló XX tanács. A tárgyaláson iltaságával védekezett. A tanak mind *D. Nagy Sándor* ellen vallottak. A bíróság 3 évi börtönrre ítélte.

Vörös rémuralom Kiebben

Egy menekült urinő elbeszélése

A bécsi Reichspost legutóbbi száma egy Kievből Bécsbe menekült ukrán urinő elbeszélését közli a vörösök által leigázott Ukrania rettenetes helyzetéről. Az elbeszélés rövid bepillantást enged az ideális bolsevizmus véres munkájába, s láttatni engedi, hogy a magyar sóletdiktatúrát nem véletlenül zsidók csinálták, hanem igenis zsidó a bolsevizmus Oroszországban is, Ukrajnában is és mindenütt a kerek világon. Az ukrán urinő főbb részleteiben a következőket mondotta:

— Hogy mit eredményezett a bolsevisták uralma Ukrajnában, mutatja az, hogy a terményekben gazdag ország fővárosában, Kiebben, egy orosz font (kb. 40 dekagramm) káposzta 100 rubelbe (magyar pénzértékben 315 koronába), egy pár cipő 3000 rubelbe (9450 koronába) kerül, a hus pedig már az ismeretlen cikkek közé tartozik. Az ugynevezett burzsoá nem hogy ennivalót nem kap a szovjettől, de még neki kell beszoigáltatni, nyilvánvalóan azért, hogy lássák van-e még valamije. A középosztály, az intelligencia ilyképen szősz szerint éheznek. Az üzletek naponta csak négy órát vannak nyitva, mert az alkalmazottak nem dolgoznak hosszabb ideig. A dologtalanság járványként terjed és munkásemberek keresik fel a tisztviselők lakásait és hajítják őket az árnyékszékek, járványkórházak surolására. Ellenkezés, vagy megjegyzés biztos halál.

— Sohasem tudhatta az ember, hogy mikor toppan be hozzá egy zsidócsmete néhány munkással, s átkutatva az egész lakást, mikor visz el mindent, ami neki megtetszett, ami másnak, mint luxus-cikk, tilos volt. Azután jött a jegyzék arról, hogy mely butort, mely tárgyakat kell a gyűjtő-bizottságnak beszoigáltatni. A burzsoá csak egy asztalt, egy ágyat, két széket, egy szekrényt és egy-egy pár alsóruhát tarthatott meg egész családja részére. Így rongyolódott le mindenki, míg a zsidó naplopók és barátai a legnagyobb bőségben kéjelegtek.

— Aki a reá kivett adót nem tudta megfizetni, „ellenforradalmi érzelmei” miatt azonnal a halálraítéltek listájára került, melyet külön bizottság vezetett. Ennek magában Kiebben két hivatalos helyisége is volt. A gyanúsítottakat egymáshoz kötözve éhezették a tárgyalás napjáig.

— A bíróság előtt védelemnek helye nincsen, azért a legtöbb „tárgyalás” halálos ítélettel végződik. A zsidó vallató-bírók hajuknál fogva ráncigálják a szerencsétlen áldozatokat, másoknak levagdossák kedvtelésből füllüket, orrukát, ismét másoknak tűt szurkálnak a testükbe. A halálraítélteket a legborzalmasabb vadállati kegyetlenkedések között végzik ki. Dum-dum golyóval lövik őket, egyenként szagatják ki végtagjaikat, elevenen temetik el őket, miután velük ásatták meg sirjukat is.

— Különösen a keresztyén papokat ki-nozzák vadállati kéjelegéssel. Leégetik pl. a lábukat és gunyakaj között adják föl nekik az utolsókenet szentségét. A bestiáknak még az a szonyaik is résztvesznek ezekben a becstelenségekben. Egyikük például naponta magához rendelte az áldozatokat, revolvért szegezett rájuk, kinyitatta a szájukat, mintha abba akarna lőni, aztán hirtelen ördögi kacajra fakadt, eldobta a revolvért és azt mondta: „Ma még nem!”

— Ezt a borzalmas rémuralmat, melyet a parasztság is keserű gyűlölettel nyög, csak a legnyersebb erőszakkal tudják fönntartani.

X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X

Csak egyetlen megjegyzést tegyen is a vörös katona följobbvalói parancsa ellen, azonnal agyonlővik hozzátartozóit, s legközelebb őt magát is. Ez a vörösök által hirdett egyéni szabadság...

Színház

Színházi és mozgószínházi irodák jelentése.

Burlingtoni jaguár. Kalandor történet 4 részben 24 felvonásban. — A főszerepet Pearl White játsza, a szezon leghatalmasabb amerikai filmje. Bemutatja az Apolló. Jegyelővétel.

Cirkuszapachok IV. Amerikai kalandor történet, befejező rész 8 felvonásban az Urániában. Jegyelővétel.

URANIA	APOLLO
Péntek	Péntek
Cirkuszapachok IV.	Burlingtoni Jaguár
Amerikai kalandortörténet 8 felvonás.	Amerikai kalandortörténet 4 részben 24 felvonásban
Befejező rész.	Előadások 7 és 9-kor.
Előadások 7 és 9-kor.	

APRÓ HIRDETÉSEK.

Makulatura	Üvegeket
különként kapható lapunk kiadóhivatalában,	bármilyen nagyságban vesszünk. Tiszti étkezde. Pavillon laktárya.
Keresek bérletet	Motor
5-től 50 holdig mipepérsi és szobozslói köves utak közötti részen. — Cim a kiadóban.	gazdasági célokra alkalmas eladó Pataky Ispolytelep 11.

Nyomdásztanulóul

felvétetik fizetéssel lapunk nyomdájában 3—4 középiskolát végzett értelmes f.u. — Jelentkezhetni bármikor.

Koros Sándor

Térliszabó Üzletében Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
Telefon: 1365.

Uj lisztkönyveit előjegyzésre elfogadja

Kontsek Géza cég Rossuth-utca

Kovács és Kazánszenet, Akác műfat, Romancementet, Tüzfát vagonételben és métermázsánsként azonnali szállításra ajánlok

Polyánszky Oreszt tüzifa és szénkereskedő
Szobozslai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.
Vidéki rendelést is eszközölök.

Sestakertben

Andrássy-uton 428 négyszögöl kitünő termő szőlő, gyümölcsös és egyszerű nádas pajta és a rajta levő terméssel azonnali átvételre eladó. Dezső László irodája Maróthy György-utca 19. szám.

Eladó ingatlanok:

Szent Anna-utca nagytelekű bérház
Simonffy-utca csinos bérház
Széchenyi-utca nagytelekű bérház
Veres-utca csinos családi ház
Simonyi-uton emeletes családi ház
16 holdas kisbirtok tanya nélkül hosszupályi köves uton
Dezső László irodája, Maróthy-utca 19.